

Arbeidsmarktoriëntatie - Beslissingsboommatrix

Nu we weten wat voor een persoon jij bent, is het tijd om de loopbaan die bij jou past te ontdekken. In dit deel helpen we je om jouw inzicht in de verschillende opties te vergroten en om je uitsluitel te geven wat voor jobs er al dan niet voor jou weggelegd zijn.

Hieronder vind je een reeks van vragen die zowel handelen over de situering, de inhoud als de vereisten van je ideale job. Het is uiteraard de bedoeling dat je deze vragen stuk voor stuk onder de loep neemt en (vertrekkend vanuit de ondertussen opgebouwde wijsheid) antwoorden formuleert. De vragen vind je eerst, de antwoorden kunnen terecht in de **job-antwoordenlijst** hierna. Als de vragenlijst volledig is ingevuld, kijk dan eens na of er geen tegenspraak zit in je antwoorden.

Vragenlijst

WAAR?

1. plaats van tewerkstelling

- Waar zou je bij voorkeur een job willen vinden, rekening houdend met je woonplaats, eigen huis of huurhuis, beroep, je partner, leeftijd en studies van je kinderen?
- Komt het buitenland in aanmerking? Pendelen een bezwaar? Kan verhuizen overwogen worden?
- Wat is in ieder geval onaanvaardbaar? Waar liggen je geografische grenzen?

2. in welke organisatie zou je graag werken?

- Grote bedrijf
- KMO
- Productiebedrijf
- Distributie transport
- Verkooporganisatie
- Groothandel, distributie
- Exportgericht bedrijf
- Kleinhandel
- Bankwezen, verzekeringen
- Non-profit organisatie
- Zorginstelling
- Vormingsinstelling
- Wetenschappelijk instituut
- Internationale organisatie
- Organisatie met maatschappelijk engagement
- Openbaar bestuur (staat, provincie, gemeente, ...)
- Nationale of regionale organisatie (post, de lijn, ...)
- Eigen zaak
- ...

3. werk je liever in een groter, gestructureerd geheel of juist in een kleinere organisatie? In wat soort bedrijfscultuur wens je terecht te komen, wat past bij jou?

- Waar denk je best aan je trekken te komen?
- Waar voel jij je thuis?
- Welke componenten zijn zichtbaar in je ideale omgeving? (kledij, communicatievormen, kantoorinrichting, hoeveel mensen heb je in de buurt, ...?)
- Welke componenten situeren zich in het onzichtbare? (stijl van leidinggeven, parktijken rond opleiding en vorming, normen, rol van eigen initiatief, welke bedrijfsfilosofie, hoeveelheid chaos versus orde, ...?)

4. in welk onderdeel van zo'n organisatie voel jij je het best thuis?

- Inkoop
- Marketing
- Administratie
- Productie
- Personeelsbeleid
- Boekhouding,
- ...

WAT?

5. In welk soort jobs komen je sterkste en voorkeursvaardigheden het best aan hun trekken?

- Combineer je topvaardigheden en gebruik je verbeelding (of die van iemand anders ...): kan je een profiel van activiteiten en werkzaamheden uittekenen van een 3-tal jobs?

6. Waarvoor wens jij je in te zetten en je talenten te gebruiken?

- Dit is een bewust open vraag. Waar wil jij je energie tegenaan gooien? Waar is de organisatie mee bezig? Denk ook aan je voorkeuronderwerpen

7. Op welke aspecten uit je beroepservaring wil je vooral verder bouwen?

- Wat wil je zeker meenemen naar morgen?
- Wat blijft je uitdagen?

8. Omschrijf het niveau waarop je meent te kunnen werken

- Denk aan: leidinggevend (in welke mate?), uitvoerend, min of meer zelfstandige, met welke verantwoordelijkheid, in een staf- of lijnfunctie, in een andere specifieke dienst ...
Waar wens jij je te situeren?
- Tracht je gewenste niveau van verantwoordelijkheid te achterhalen: in hoever komen de opdrachten van 'hogerhand', welk initiatief en beslissingsbevoegdheid zit bij jou?

9. Omschrijf de aard van je job

- Denk aan: geduldwerk, lange opdrachten, korte projecten, beslissingswerk, detailwerk of structuurwerk, denken of doen, intuïtief werk, routine, ...

HOE?

10. Met welke mensen zou je het liefst samenwerken?

Collega's: daar moet je mee leven, wellicht dagelijks. Toch goed van daar even bij stil te staan. Wie hoort bij jou? Je hebt collega's in alle soorten en gewichten. Even een greep:

- Mensen met sportieve of fysieke vaardigheden
- Technische georiënteerde mensen die graag met materialen en concrete dingen werken
- Mensen met administratief en / of numeriek vermogen
- Mensen met artistiek vernieuwende of intuïtieve capaciteiten
- Mensen die vooral met andere mensen bezig zijn in zorg of vorming
- Mensen die graag observeren, analyseren en onderzoeken
- Mensen die voornamelijk met abstracte zaken en ideeën bezig zijn

11. Geef je de voorkeur aan individueel werk of ga je eerder in team iets realiseren?

12. In welk soort van omgeving en werkklimaat kom je het beste tot je recht?

Elke plant kent zijn favoriete biotoop. Jij ook. Som op wat je wenst en ook waar je niet van houdt.

- In welke werkomgeving voel jij je het sterkst aangesproken?
- Welk klimaat werkt het meest stimulerend?
- Welke elementen, zowel op het fysiek-materiële vlak als op het terrein van werksferen, relaties, ... zijn belangrijk hier?
- Wat moet je zeker vermijden? Waar kwijn je weg?

1. Houd je van vastgelegde werkschema's, voorschriften of bepalingen, of voel je meer voor een soepel, creatief beleid?

14. Zoek je activiteiten die hoofdzakelijk achter een bureau plaatsvinden, of ben je liever dagelijks op de weg?

15. Wat zijn belangrijke elementen in je arbeidsvoorwaarden?

- Werknemer of eventueel ook statuut van zelfstandige? Voltijdse functie of deeltijds? Ploegenwerk? regelmatig of onregelmatig werk? Freelance? Interim jobs? Bedrijfswagen? Weekendwerk?
- Aan welke voorwaarden moet de concrete werkruimte zeker voldoen?
- Denk eens na over je looneisen. Hoeveel moet je verdienen? Welke bijkomende voorwaarden dienen vervuld te worden?

WAT?

5. In welk soort jobs komen je sterkste en voorkeursvaardigheden het beste aan hun trekken?

Mogelijke job 1:

.....
.....

Mogelijke job 2:

.....
.....

Mogelijke job 3:

.....
.....

6. Waarvoor wens je je in te zetten en je talenten te gebruiken?

.....
.....
.....
.....

7. Op welke aspecten uit je beroepservaring wil je vooral verder bouwen?

.....
.....
.....
.....

8. Omschrijf het niveau waarop je meent te kunnen werken

.....
.....
.....
.....

9. Omschrijf de aard van je job

.....
.....
.....

HOE?

10. Met welke mensen zou je liefst samen werken?

.....
.....
.....

11. geef je de voorkeur aan individueel werk of ga je eerder in team iets realiseren?

.....
.....
.....

12. in welk soort van omgeving en werkklimaat kom je best tot je recht?

.....
.....
.....

13. Hou je van vastgelegde werkschema's, voorschriften of bepalingen, of voel je meer voor een soepel, creatief beleid?

.....
.....
.....

14. Zoek je activiteiten die hoofdzakelijk achter een bureau plaatsvinden, of ben je liever dagelijks op de weg?

.....
.....
.....

15. Wat zijn de belangrijke elementen in je arbeidsvoorwaarden?

.....
.....
.....

En nu beslissen

Stilaan wordt het beeld van wat je wenst duidelijk. De volgende stap is het op een rij zetten van de voorwaarden waaraan je ideale job moet voldoen. We gaan hier een onderscheid maken tussen zogenaamde absolute en de relatieve criteria.

Absolute criteria zijn voorwaarden die heel simpel 'moeten'. Zaken waar voor jou niet aan getornd kan worden en dus gewoon niet bespreekbaar zijn.

Enkele voorbeelden:

- Vanwege een allergie mag je niet in aanraking komen met bepaalde stoffen (fysieke beperkingen)
- Ethische of religieuze overwegingen laten niet toe voor bepaalde bedrijven te werken
- Je weet uit deze analyse dat een autoritaire omgeving bij jou werkte als een rode lap voor een stier en dat een job in een dergelijke omgeving stevast faliekant afloopt

Als jij je lijst van kenmerken overloopt zal je eerst moeten uitmaken of er dergelijke 'musts' tussen zitten. Besef wel dat hoe meer absolute criteria je hanteert, des te beperkter je mogelijkheden. Een zekere spaarzaamheid komt hier dus niet slecht uit.

Dit zijn mijn absolute criteria, hier wijk ik niet vanaf:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

De relatieve criteria zijn al die zaken die je graag in je volgende job terugvindt, zowel wat betreft het 'waar?', het 'wat?' als het 'hoe?'.

Je gaat nu een lijst maken van kenmerken die vanuit je analyse belangrijk lijken om succesvol en tevreden te kunnen functioneren in je job. Elk criterium moet duidelijk te onderscheiden zijn van een ander, ze mogen elkaar inhoudelijk niet overlappen. Tracht alle aspecten die voor je jobkeuze belangrijk zijn hierin weer te geven. Aan prioriteiten moet je nu niet denken, opsommen volstaat.

Hier zijn mijn relatieve job criteria:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.

Beslissingsboommatrix

In een matrix ga je de verschillende criteria tegenover elkaar zetten.

1. Vul de jobcriteria onder elkaar in op de tabel. De volgorde heeft geen belang.
2. De kolomnummers bovenaan de tabel stellen steeds hetzelfde criterium voor als in de lijst.
3. Vergelijk elk criterium met elk ander criterium, door elk nummer op een horizontale regel te vergelijken met de verticale kolomnummers. Indien het criterium op de horizontale regel het belangrijkste is, schrijf je een '+' in het vakje waar de regel en de kolom elkaar kruisen. Geef je de voorkeur aan het criterium in de verticale kolom waarmee je vergelijkt dan zet je een '-' op die plaats.
4. Tel het aantal '+' tekens van de rij op en noteer het resultaat in kolom R (R=rij).
5. Tel het aantal '-' tekens in elke kolom op en noteer het resultaat in kolom K (K=kolom) naast het bijhorende nummer.
6. Tel nu de resultaten van R en K op en zet dat in het totaal R + K (bijvoorbeeld 3 keer + en 5 keer - = 8)
7. Nu krijgen je criteria hun rangorde. Wat de hoogste score behaalt, is je topprioriteit. De tweede hoogste score is je volgende prioriteit, enzovoort.

Opmerking:

Aangezien het criterium in regel 1 niet met zichzelf moet worden vergeleken, is er geen kolom 1. Daarom is het vakje in kolom K uitgegrijsd.

Het laatste criterium in de lijst is reeds met alle andere criteria vergeleken, waardoor het vakje in kolom R dient te worden uitgegrijsd (in de tabel is dat reeds het geval indien er 17 criteria zijn).

Dit zijn nu mijn gewenste criteria (in volgorde van belangrijkheid):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.